

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ

W SIEDLCACH

Rozdział 1 Informacje ogólne

WPROWADZENIE

„Standardy ochrony małoletnich” są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw.

Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę małoletnich przed krzywdzeniem, korzystających ze wsparcia specjalistów Poradni.

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich” przyjęto następujące założenia:

- 1) w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu małoletnich,
- 2) wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni stał się ofiarą przemocy w szkole lub przemocy domowej,
- 3) podejmowane w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach postępowania nie mogą naruszać praw określonych w statucie oraz bezpieczeństwa danych osobowych,
- 4) małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
- 5) małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych i czynią to mając świadomość skuteczności podejmowanych w Poradni działań,
- 6) rodzice poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania małoletni bez stosowania przemocy oraz potrafią je uczyć zasad bezpieczeństwa.

Ponadto przyjęto, że prowadzone w Poradni postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający im skuteczną ochronę, działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Niniejszy dokument określa standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach.

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Ilekroć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

- 1) **małoletnim** – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia korzystającą ze wsparcia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach;
- 2) **personelu** – należy przez to rozumieć każdego pracownika bez względu na formę zatrudnienia, w tym: wolontariuszy lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi;
- 3) **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach;
- 4) **rodzicu** – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeśli małoletni pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy małoletniego;
- 5) **opiekunie prawnym małoletniego** – należy przez to rozumieć osobę, której zadaniem jest zastąpienie małoletniemu rodzica, a także wypełnienie wszystkich ciążących na nim obowiązków. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu małoletniego i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;
- 6) **„osobie najbliższej małoletniemu”** – należy przez to rozumieć: matkę, ojca, babcię, dziadka, rodzeństwo, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
- 7) **przemocy fizycznej** – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie itp.;
- 8) **przemocy seksualnej** – należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
- 9) **przemocy psychicznej** – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u małoletniego poczucie, że jest złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
- 10) **zaniechanie** – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
- 11) **przemocy domowej** – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
- 12) **osobie stosującej przemoc domową** – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;
- 13) **świadku przemocy domowej** – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Rozdział 2

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIH W PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ W SIEDLCACH

1. Małoletni, rodzice i pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach znają „Standardy ochrony małych”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.
2. Dokument „Standardy ochrony małych” został opracowany, zgodnie z ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.).
3. Zapoznano z nim personel Poradni, rodziców/opiekunów prawnych małych oraz małych.
4. Dokument udostępniono na stronie internetowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach oraz w sekretariacie.
5. Publikacja dokumentu spełnia wymogi ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

§ 1

Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w Poradni.

1. Dyrektor Poradni określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie „Standardy ochrony małych”.
2. Pracownicy Poradni są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej cięższej na nich za nieprzebranie standardów ochrony małych.
3. Pracownicy Poradni są zobowiązani do reagowania w sposób adekwatny do sytuacji i możliwości psychofizycznych małych, w tym do dostosowania poziomu komunikacji do możliwości podopiecznego ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnego.
4. W Poradni prowadzona jest systematyczna edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony małych przed krzywdzeniem, a w szczególności:
  - 1) rozpoznawania symptomów krzywdzenia małych,
  - 2) procedur interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu małych,
  - 3) dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małych,
  - 4) znajomości praw dziecka, praw człowieka i praw ucznia oraz zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych,
  - 5) procedury „Niebieskie Karty”,
  - 6) bezpieczeństwa relacji całego personelu z małymi, uwzględniającą wiedzę o zachowaniach pożądanych i niedozwolonych w kontaktach z małymi.

§ 2

Placówka oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania małych bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

1. W Poradni znajduje się tablica informacyjna, na której umieszczane są przydatne informacje na

temat: wychowania małoletnich bez przemocy, ochrony małoletnich przed przemocą i wykorzystywaniem, zagrożeń bezpieczeństwa małoletnich w Internecie, możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych oraz dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych.

2. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w Poradni „Standardów ochrony małoletnich”.
3. Poradnia umożliwia rodzicom oraz opiekunom prawnym małoletnich, poprzez organizację warsztatów, szkoleń, konsultacji indywidualnych poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną małoletniego przed zagrożeniami, w tym w Internecie oraz z zakresu wychowania pozytywnymi metodami wychowawczymi, bez kar fizycznych i krzywdzenia psychicznego małoletniego.

§ 3

Placówka zapewnia małoletnim równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

1. Przyjmowane w Poradni osoby małoletnie są informowane, do kogo mogą się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
2. W Poradni wyeksponowane są informacje na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla małoletnich i młodzieży.

§ 4

Placówka ma procedury postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę małoletnim.

1. Precyzyjnie określono procedury interwencji personelu w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj.:
  - 1) przemocy rówieśniczej,
  - 2) przemocy domowej,
  - 3) niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich,
  - 4) cyberprzemocy.
2. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu).
3. W Poradni ustalone są zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
4. W Poradni wszyscy pracownicy pedagogiczni są odpowiedzialni za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”, za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenia mu wsparcia.
5. Podmioty postępowania uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania w sprawach krzywdzenia małoletnich przestrzegają dokumentacji z zakresu ochrony danych osobowych, obowiązującej w Poradni.

§ 5

W Poradni wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa małego w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

1. W Poradni opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małymi a personelem.
2. W Poradni określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małymi, a w szczególności zachowania niedozwolone.
3. W Poradni opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej oraz procedury ochrony małych przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utwalonymi w innej formie.
4. W Poradni opracowano i wdrożono procedury ochrony małych przed krzywdzeniem w sytuacjach:
  - 1) przemocy fizycznej,
  - 2) przemocy psychicznej,
  - 3) przemocy domowej,
  - 4) przemocy seksualnej,
  - 5) cyberprzemocy.
5. W Poradni każdy pracownik jest zobowiązany wdrożyć procedurę „Niebieskie Karty” w sytuacji podejrzenia stosowania przemocy.
6. Pracownicy realizują plan wsparcia małego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

§ 6

Działania podejmowane w ramach ochrony małych przed krzywdzeniem są dokumentowane.

1. W Poradni prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małych.
2. Pracownicy pedagogiczni Poradni (osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem małych) składają oświadczenie o zachowaniu poufności, zobowiązane są do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych.
3. W procedurze „Niebieskie Karty” stosowane są wzory Kart „A” i „B” oraz kwestionariusze rozpoznania przemocy domowej.

§ 7

Placówka monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony małych.

Zasady monitoringu oraz termin, zakres i sposób kontroli określa dyrektor Poradni.

Rozdział 3
Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące
w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
w Siedlcach

Zasady zatrudniania pracowników oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi

1. Należy zapoznać się z danymi kandydata/kandydatki, które pozwolą jak najlepiej poznać jego/jej kwalifikacje, w tym stosunek do wartości podzielanych przez placówkę, takich jak ochrona praw małoletnich i szacunek do ich godności. Placówka musi zadbać, aby osoby przez nią zatrudnione posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z małoletnimi oraz były dla nich bezpieczne.
2. Przed dopuszczeniem osoby zatrudnianej do wykonywania obowiązków związanych z opieką nad małoletnimi placówka jest zobowiązana sprawdzić osobę zatrudnianą w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl
3. Należy pobrać od kandydata/kandydatki informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
4. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinna przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.
5. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
6. Gdy pozwalają na to przepisy prawa, placówka jest zobowiązana uzyskać od osoby zatrudnianej zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego. Zaświadczenia z KRK można domagać się wyłącznie w przypadkach, gdy przepisy prawa wprost wskazują, że pracowników w zawodach lub na danych stanowiskach obowiązuje wymóg niekaralności. Wymóg niekaralności obowiązuje m.in. nauczycieli, w tym nauczycieli oraz opiekunów zatrudnionych w placówkach publicznych oraz niepublicznych oraz kierownika i wychowawcę wypoczynku małoletnich.

7. W przypadku niemożliwości przedstawienia zaświadczenia należy poprosić kandydata/kandydatkę o złożenie oświadczenia o niekaralności oraz o braku toczących się wobec niego/niej postępowań przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych za przestępstwa i inne czyny popełnione przeciwko małoletnim. Odmowa złożenia takiego oświadczenia nie może rodzić dla kandydata/kandydatki żadnych negatywnych konsekwencji, w tym być wyłączną podstawą odmowy zatrudnienia.

Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i personelu w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach .

1. Personel dba o bezpieczeństwo małoletnich podczas pobytu w Poradni, monitoruje sytuację i dobrostan małoletniego.
2. W Poradni obowiązuje równe traktowanie małoletnich bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
3. Pracownicy podejmują działania mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw.
4. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników.
5. Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach:
  - 1) w komunikacji z małoletnimi zachowują spokój, cierpliwość i szacunek. Okazują zrozumienie dla ich trudności i problemów.
  - 2) dają małoletnim prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania;
  - 3) komunikują się z małoletnimi w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość;
  - 4) nie zawstydzają, nie upokarzają, nie lekceważą i nie obrażają małoletnich;
  - 5) unikają wypowiedzi nakazujących, krytykanckich;
  - 6) nie wyrażają dezaprobaty wobec zachowania małoletnich w sposób uwłaczający godności i poczuciu ich własnej wartości;
  - 7) nie reagują złośliwościami, sarkazmem na zachowanie małoletniego, nie dowcipkują i nie żartują z małoletniego;
  - 8) stosują zasady konstruktywnej krytyki wobec niewłaściwego zachowania małoletniego, tj. nie krytykują małoletniego w taki sposób, aby czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku;
  - 9) nie podnoszą głosu na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych małoletnich;
  - 10) dają małoletniemu prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez personel.

Zakaz stosowania przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

1. Kontakty personelu z małoletnimi nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Pracownicy nie dzielą i nie dyskryminują małoletnich (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
2. Personel nie wykorzystuje wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletniego, np. takiej jak: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociąganie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.

4. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletniego, np. takiej jak:
  - 1) izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu małoletniego w grupie,
  - 2) stygmatyzowanie z powodu zdrowia, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
  - 3) wyszydzanie małoletnich, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
  - 4) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych,
  - 5) umieszczanie obraźliwych, ośmieszających nieletnich rysunków, zdjęć i filmów,
  - 6) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych i poniżających małoletniego materiałów,
  - 7) cyberstalking – śledzenie w sieci poczynań małoletnich i ich upublicznienie.
5. Personel nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym:
  - 1) komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
  - 2) wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów,
  - 3) nie pisze do małoletnich wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
  - 4) nie publikuje żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o małoletnich i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, np. facebooku, bez zgody zainteresowanych stron,
  - 5) nie wdaje się w prywatne rozmowy w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby wyrządzić małoletnim krzywdę.
6. Personel nie narusza nietykalności osobistej małoletniego, nie zachowuje się wobec małoletniego w sposób niestosowny, np. nie dotyka, nie głaszcze, nie poklepuje w sposób dwuznaczny w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych.
7. Nie zmusza małoletniego do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
8. Zawsze jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań, zachowań.
9. Personel zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeśli małoletnich te dążyłyby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, personel reaguje z wyczuciem, jednak stanowczo, a także pomaga małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych

1. Kontakt z małoletnimi nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
2. Co do zasady kontakt powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
3. Personel nie zaprasza małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
4. Personel nie nawiązuje kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktuje się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
5. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletnich i rodzice/opiekunowie małoletnich są osobami bliskimi dla członka personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich rodziców/opiekunów.

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach, a w szczególności działania niedozwolone

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku. Personel Poradni chroni małoletnich i zapewnia im bezpieczeństwo.
2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie Poradni.
3. Małoletni mają prawo do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność.
4. Zachowanie i postępowanie wobec innych małoletnich nie narusza ich godności/wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. W kontaktach między sobą małoletni nie powinny zachowywać się prowokacyjnie.
6. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
7. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych małoletnich.
8. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiać się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników Poradni o zaistniałych zagrożeniach.
9. Niedozwolone zachowania małoletnich w Poradni:
  - 1) Stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich/ innych osób:
    - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
      - ✓ bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie
      - ✓ wymuszenia;
      - ✓ napastowanie seksualne;
      - ✓ nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
      - ✓ fizyczne zaczepki;
      - ✓ zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
      - ✓ rzucanie w kogoś przedmiotami;
    - b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
      - ✓ obelgi, wyzwiska
      - ✓ wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
      - ✓ bezpośrednio obrażanie ofiary;
      - ✓ plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary
      - ✓ groźby;
    - c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
      - ✓ poniżanie;
      - ✓ wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;

- ✓ pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu);
  - ✓ wulgarne gesty;
  - ✓ śledzenie/szpiegowanie;
  - ✓ obraźliwe SMSy i MMSy;
  - ✓ wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
  - ✓ telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające;
  - ✓ niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary;
  - ✓ straszenie;
  - ✓ gapienie się;
  - ✓ szantażowanie
- 2) Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w Poradni, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie placówki.
  - 3) Używanie wulgaryzmów.
  - 4) Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności Poradni.
  - 5) Kradzież/przywłaszczenie własności innych osób oraz własności Poradni.
  - 6) Fotografowanie lub filmowanie innych małoletnich/osób bez ich zgody.
  - 7) Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Infrastruktura sieciowa Poradni umożliwia dostęp do Internetu jedynie personelowi.
2. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie Poradni jest zainstalowane oraz aktualizowane oprogramowanie antywirusowe.
4. W Poradni za bezpieczeństwo sieci odpowiedzialna jest osoba zatrudniona jako informatyk.
5. Do jej obowiązków należą:
  - 1) zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania;
  - 2) sprawdzanie, czy na komputerach, w tym ze swobodnym dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.

Zasady ochrony wizerunku małoletnich/małoletnich/uczniów

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Siedlcach uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
2. Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

3. Upublicznianie wizerunku małoletniego, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad małoletnim. Poradni może wykorzystać w celach szkoleniowych lub edukacyjnych utrwalony materiał z udziałem małoletnich tylko z zachowaniem ich anonimowości oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację małoletniego, za zgodą dyrektora Poradni.

Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

1. W Poradni wdrożono dokumentację z zakresu ochrony danych osobowych, która została opracowana zgodnie z wymogami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad:
  - 1) zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości,
  - 2) zasady ograniczenia celu przetwarzania danych,
  - 3) zasada prawidłowości danych,
2. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych posiadają pisemne upoważnienia do przetwarzania danych.
3. Pracownicy Poradni zobowiązani są do zachowania w poufności wszystkich danych, do których uzyskali dostęp.

Rozdział 4

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego

Zgłaszanie przemocy domowej przez małoletniego

1. Rozpoznawanie przemocy wobec małoletniego odbywa się poprzez:
  - 1) ujawnienie przez małoletniego przemocy domowej,
  - 2) informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy,
  - 3) analizę objawów krzywdzenia występujących u małoletniego,
  - 4) ocenę stopnia ryzyka wystąpienia przemocy w danej rodzinie.
2. Informacje o krzywdzeniu małoletniego mogą pochodzić od bezpośrednich świadków przemocy, np. od rodzica niekrzywdzącego, rodzeństwa, kolegi, koleżanki, sąsiada, osoby z dalszej rodziny małoletniego, przypadkowego świadka przemocy.
3. W każdym przypadku informacje o przemocy wobec małoletniego wskazywane jako fakty, a nie domniemania, należy potraktować z pełną odpowiedzialnością i zareagować zgodnie z obowiązującymi zasadami wskazanymi w niniejszej procedurze. Podobnie jak w przypadku ujawnienia przemocy przez samego małoletniego, pracownik nie dokonuje oceny wiarygodności podawanych informacji. Zobowiązany jest do zareagowania na taki sygnał.
4. Osoba, która powzięła informację od krzywdzonego małoletniego podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia małoletniego.
5. W przypadku zagrożenia życia małoletniego przekazuje informacje dyrektorowi Poradni, a on zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby porządkowe – o zagrożeniu życia małoletniego.

Zgłaszanie przemocy domowej przez pracownika Poradni

1. Każdy pracownik Poradni, który zauważy lub podejrzewa u małoletniego symptomy krzywdzenia, jest zobowiązany zareagować – jeśli to konieczne, udzielić pierwszej pomocy.
2. W przypadku zaistnienia w/w sytuacji każdy pracownik wypełnia tzw. Kartę zgłoszenia – załącznik 1. Na karcie podpisują się: dyrektor, pracownik.
3. Pracownik w trybie pilnym przekazuje informację o zaobserwowanym zdarzeniu dyrektorowi Poradni, dołączając pisemną notatkę zawierającą istotne informacje dotyczące: wyglądu, stanu, dolegliwości oraz zachowania małoletniego, cytaty jego wypowiedzi oraz podjęte działania.

Zgłaszanie przemocy domowej przez osoby z zewnątrz

1. Osoba, która jest świadkiem stosowanej przemocy domowej wobec małoletniego ma prawo do zgłoszenia w Poradni podejrzewania stosowania przemocy.
2. W celu zgłoszenia stosowanej wobec małoletniego przemocy domowej w/w osoba jest obowiązana dokonać zgłoszenia bezpośredniego do pracownika Poradni.
3. W przypadku zgłoszeń anonimowych, w tym telefonicznych do sekretariatu Poradni, pracownik sekretariatu sporządza notatkę z rozmowy telefonicznej i archiwizuje wydruk połączeń.
4. W sytuacji, określonej w ust. 3, pracownik sekretariatu zawiadamia dyrektora o anonimowym zgłoszeniu, dołączając notatkę z rozmowy telefonicznej ze zgłaszającym lub wydruk ze skrzynki elektronicznej placówki.

Wstępna ocena sytuacji osoby krzywdzonej

1. W każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, dyrektor Poradni powołuje zespół interwencyjny do wstępnego zdiagnozowania sytuacji ofiary, w szczególności, tzw. czynniki ryzyka oraz dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją: kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z małoletnim, jak często i od jak dawna małoletni jest krzywdzony, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec małoletniego, relacjach jakie ma małoletni z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających go, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy.
2. W skład zespołu interwencyjnego wchodzi: dyrektor, pracownik zgłaszający podejrzenie stosowania przemocy oraz wskazani przez dyrektora specjaliści.
3. Zaleca się, by zespół przeprowadził rozmowę z osobą krzywdzoną i osobą zgłaszającą podejrzenie lub krzywdzenie małoletniego, a także z rodzicem/opiekunem „niekrzywdzającym”.
4. Wstępną diagnozę przeprowadza się z wykorzystaniem karty obserwacji i diagnozy, będącej załącznikiem 2, a w przypadku zaniedbania – kwestionariuszem diagnozującym oznaki zaniedbania – załącznik 3.
5. Dyrektor informuje opiekunów o obowiązku Poradni zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiednich instytucji – prokuratura, policja, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, Miejski Zespół Interdyscyplinarny, w celu uruchomienia procedury „Niebieskiej Karty”.
6. Po poinformowaniu opiekunów o podjętych czynnościach dyrektor składa zawiadomienie do odpowiedniej z w/w instytucji.

Rozdział 5

Edukacja małoletnich i rodziców w zakresie praw małoletniego oraz ochrony przed zagrożeniem przemocą i wykorzystywaniem

1. Małoletni są informowani przez pracowników Poradni do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia, wykorzystywania lub dyskryminowania.
2. W Poradni na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej Poradni znajdują się materiały informacyjne dla małoletnich dotyczące instytucji, w których mogą szukać pomocy oraz telefonu zaufania dla małoletnich.

Rozdział 6

Monitoring stosowania Standardów

1. W danym roku szkolnym Dyrektor wskazuje pracownika pedagogicznego jako osobę odpowiedzialną za Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w Poradni. W przypadku nieobecności wskazanego pracownika obowiązki w tym zakresie przejmuje koordynator danej grupy zawodowej.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów i prowadzenie rejestru zgłoszeń, który znajduje się w sekretariacie Poradni oraz zaproponowanie zmian w Standardach.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1 powyżej, przeprowadza wśród pracowników placówki, raz w roku, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi załącznik 4 do niniejszych Standardów.
4. W ankiecie pracownicy placówki mogą proponować zmiany.
5. Osoba, o której mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników placówki ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi.
6. Dyrektor Poradni wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom placówki, uczniom i ich opiekunom nowe brzmienie Standardów.

Rozdział 7

Postanowienia końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Poradni, małoletnich i ich opiekunów poprzez zamieszczenie ich na tablicach informacyjnych Poradni oraz na stronie internetowej.
3. Pracownicy mają obowiązek zapoznania dzieci ze Standardami, w taki sposób, aby dzieci miały możliwość zapoznania się z treścią dokumentu niezależnie od swojego wieku oraz ewentualnej niepełnosprawności (w tym niepełnosprawności intelektualnej).
4. Pracownicy oraz rodzice/opiekunowie prawni potwierdzają się zapoznanie z niniejszym dokumentem poprzez złożenie pisemnego oświadczenia (załącznik 5 i 6).

KARTA ZGŁOSZENIA PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

Dotyczy małoletniego:		
Osoba zgłaszająca:	Imię i nazwisko:	
	Dane do kontaktu:	
	Stopień pokrewieństwa:	
	Źródło wiedzy lub informacji o przemoc	
Data zgłoszenia:		
Forma zgłoszenia:	Pisemna, bezpośrednio, listownie, drogą listowną [niepotrzebne skreślić]	
Fakty wskazujące na stosowaną przemoc podane przez osobę zgłaszającą:		
Inne informacje o małoletnim, rodzinie,		
Wskazanie potencjalnej osoby stosującej przemoc		
Podpis osoby zgłaszającej:	Podpis osoby przyjmującej zgłoszenie:	

Data: .....

LISTA A

INFORMACJA OD MAŁOLETNIEGO LUB OSOBY, KTÓRA BYŁA BEZPOŚREDNIM ŚWIADKIEM PRZEMOCY

- A.1. Ktoś w domu bije małego, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp. -----
- A.2. Ktoś w domu używa wobec małego wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp. -----
- A.3. Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb małego, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.-----
- A.4. Ktoś w domu narusza sferę seksualną małego, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności małego, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem małego, itp.-----
- A.5. Małoletni ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.).-----
- A.6. Małoletni mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny). -----
- A.7. Małoletni mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie. -----
- A.8. Małoletni jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu). -----

OBSERWACJA PRACOWNIKA PLACÓWKI DOTYCZĄCA RODZICA:

- A.9. Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec małego na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp. -----

OBSERWACJA PRACOWNIKA PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA MAŁOLETNIEGO:

- A.10. Małoletni ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zdrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp. -----
- A.11. Małoletni ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a małoletni nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.-----

LISTA B

OBSERWACJA PRACOWNIKA PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA MAŁOLETNIEGO:

- B.1. Małoletni odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy. -----
- B.2. Małoletni reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp. -----
- B.3. Małoletni zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne małego, np.: ucieczki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp. -----

- B.4.** Małoletni boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu. -----
- B.5.** Małoletni często opuszcza zajęcia (dotyczy małych objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki. -----

INFORMACJE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

- B.6.** Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu małego. -----
- B.7.** Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu wsparcia małemu. -----
- B.8.** Małoletni rozdzielony z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej. -----
- B.9.** Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp. -----
- B.10.** Małoletni z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej. -----

LISTA C

OBSERWACJA PRACOWNIKA PLACÓWKI OŚWIATOWEJ LUB INFORMACJA OD OSÓB BĘDĄCYCH W KONTAKCIE Z MAŁOLETNIM I RODZICAMI:

- C.1.** Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie. -----
- C.2.** Wcześniejse podejrzenie dotyczące przemocy wobec małego lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie małego. -----
- C.3.** Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp. -----
- C.4.** Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z małym. -----
- C.5.** Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa. -----
- C.6.** Małoletni o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność. -----
- C.7.** Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem małego. -----
- C.8.** Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin małego. -----
- C.9.** Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców. -----

Kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania

L.p.	Symptomy wskazujące na zaniedbanie (forma przemocy)	TAK	NIE
1.	Nieadekwatne ubranie do pory roku lub pogody		
2.	Niedowaga, niedożywienie, zmęczenie, podkrążone oczy		
3.	Brudna odzież		
4.	Brudne ciało		
5.	Nieprzyjemny zapach (insekty)		
6.	Brak podręczników i przyborów szkolnych		
7.	Kradzieże jedzenia lub innych przedmiotów		
8.	Przebywanie poza domem w późnych godzinach		
9.	Bardzo częste przebywanie poza domem niezależnie od pory roku		
10.	Ma dorosłych „kolegów”		
11.	Nie ma kolegów wśród rówieśników		
12.	Z trudem nawiązuje relacje		
13.	Izoluje się od rówieśników		
14.	Bije się po głowie/twarzy lub wrywa sobie włosy		
15.	Często ma ślady zadrapań/siniaków		
16.	Często odnosi obrażenia (skręcenia, złamania, skaleczenia)		
17.	Bije innych		
18.	Zawiera przyjaźnie, potem reaguje wrogością		
19.	Gwałtownie uchyla się przed dotykiem		
20.	Moczy się		
21.	Boi się przebywać w zamkniętych pomieszczeniach		
22.	Boi się ciemności		
23.	Unika zajęć wychowania fizycznego		
24.	Unika sytuacji leżakowania w przedszkolu		
25.	Nie bierze udziału w wycieczkach		
26.	Podejmuje zachowania autodestrukcyjne wobec siebie, zwierząt		
27.	Miewa nagłe zmiany nastroju – od euforii do agresji		
28.	Prezentuje natrętne, narzucające się zachowania		
29.	Nie odwzajemnia emocji		
30.	Odrzuca próby nawiązania bliskości		
31.	Ma wybuchy wściekłości		
32.	Nadmiernie skraca dystans fizyczny		
33.	Demonstruje zachowania seksualne		
34.	Nie docenia własnych osiągnięć		
35.	Ma koszmary nocne		
36.	Ma problemy szkolne		
37.	Inne.....		

Uwaga! Informacje zachowania należy analizować biorąc pod uwagę całość informacji o rodzinie. Pojedynczych zachowań z listy nie można traktować jako jednoznacznie wskazujących na zaniedbanie

Kwestionariusz ankiety dotyczący monitoringu przestrzegania standardów ochrony małoletnich

Instrukcja

Ankieta jest całkowicie anonimowa, dlatego bardzo proszę o udzielenie szczerych i zgodnych z prawdą odpowiedzi. Dziękuję za wypełnienie ankiety. Pytania:

1. Czy zapoznała się Pani/Pan z dokumentem „Standardy ochrony małoletnich”?

Tak

Nie

Jeżeli nie, to z jakiego powodu? .....

2. Czy stosuje Pani/Pan w swojej pracy zasady tych standardów?

Tak

Nie

3. Czy uważa Pani/Pan, że potrafi rozpoznać syndromy krzywdzonego małoletniego?

Tak

Nie

4. Czy Pani/Pan wie w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia małoletniego?

Tak

Nie

5. Czy według Pani/ Pana w Poradni przestrzegane są standardy ochrony małoletnich?

Tak

Nie

Jeżeli nie to w jakim zakresie?

.....
.....

Jakie działania podjęli Pani/ Pan w tym zakresie?

.....
.....

6. Czy ma Pani/ Pan propozycje dotyczącą zmian standardów ochrony małoletnich w Poradni?

.....
.....

7. Czy ma Pani/Pan potrzeby w zakresie dodatkowych szkoleń dotyczących ochrony małoletnich przed krzywdzeniem?

.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Oświadczenie o zapoznaniu się i przestrzeganiu zasad zawartych
w STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH
w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach

Siedlce, dnia .....

Ja, niżej podpisana/y....., oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach.

.....
czytelny podpis

Oświadczenie rodzica/opiekuna prawnego o zapoznaniu się
z obowiązującymi
STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH
w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach

Siedlce, dnia .....

Ja, niżej podpisana/y ..... oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami
Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach.

.....
czytelny podpis